

ጉዕዞ ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ከረን
አብ ውሽጢ 14 ዓመታት ምሥረታ
(21 ታሕሳስ 1995 - 21 ታሕሳስ 2010)

፩ይ ምዕራፍ ኤጳርቅና

ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ከረን ብኣዋጅ ር. ሊ. ጳጳሳት ዮሐንስ ጳውሎስ ፪ይ ብ21 ታሕሳስ 1995 ካብ ዝምሥረት እኒህ መበል 14 ዓመት አብ 21 ታሕሳስ 2010 ይመልእ ኣሎ። አብ ውሽጢዚ ዓመታት ዝተጓነፎ ዓወታትን ዘጋጠሞ ብደሆታትን ብኣሕጽሮት እኒህ፡

1. እቲ ናይ መፈለምታ ዓወት፡ እቲ አቦታትናን ኣደታትናን ዝሓለምዎ ሕልሚ ንሱ ከኣ ንሳኡ ኣማእኪሉ ብቀረባ ናይ ምጉሳይ ባህጊ ጋህዲ ኮይኑ ብበዓል ሠናይ ዝክፀ ነፍሰ ንጌር ብፁዕ አቡነ ተስፋማርያም ብደሆ ቀዳማይ ኤጳርቃ ተ-ሚሩ።

2. ምምሥራት ኤጳርቅና፡ ብሐደ ጎኑ ብሥራት እንኪከውን፡ ቦቲ ሓደ ጎኑ ከኣ ዓቢይ ብደሆ ነበረ፡ ምክፀያቲ ኣዋጅ ምሥረታ እምበር ነቲ መዚ ዝቅበል ዝክፀ ትሕተ ቅርጺ ኮነ ንኣኡ ዘካይድ መበገሲ ትሕዝቶ እውን ኣይነበረን። ስለዚ ካብዚ ባይታዚ ኪጅምር ግዲ ክንድ ዝነበረ፡ እቲ ቀዳማይ ብደሆ ንሱ ነበረ። ሓዲስ ጳጳስ ምስ መሣርሕቶም ካህናት ፈላሚ ጉባኤ ብምክያድ ቀዳምነታት ሠርዑ፡

- 2.1 ቀዳማይ ቀዳምነት፡ ኤጳርቅናዊ ቅርጻ ምሕደራ ምሕንጻጽ ንሱ ከኣ፡
  - ወኪል ጳጳስ
  - መጋቢ ኤጳርቅና
  - ሐለቃ ገዳም ንኡስ ዘርኣክህነት ከረን ምምራጽ
  - አብ ቍምስናታት ናይ ቆመሳት ለውጢ ምግባር

- 2.2 ካልኣይ ቀዳምነት፡ ግድነታት ኤጳርቅና ምሕንጻጽ፡ አብዚ ናይ ቀዳምነት ቀዳምነታት ብምርቋሕ እዚ ዝክፁል መደብ ተመደበ።
  - ትሕተ ቅርጺ (infrastructure) ኤጳርቅና ምሕንጻጽ እዚ ከኣ፡
  - ቤት ጽሕፈት ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ምሕናጽ
  - ካተድራለ ደብረ ቅ. ሚካኤል ምሕናጽ
  - መንበሪ ጳጳስን ካህናትን መቀበሊ ኣጋይሽን ምሕናጽ
  - መሬት ካተድራለ ደብረ ቅ. ሚካኤል ከረን ከም ዝምለስ ምግባር
- ንገዳም ንኡስ ዘርኣክህነት ዕቲብ ኣቅልቦ ምሃብን መደብ ሥነመዕቦያ እዋናውን ውጽኢታውን ምግባር
  - ኣነባብራ ሕይወት ካህናት ምምሕያሽ
  - ሥርዓተ ሊጢርግያ ምሥራቃዊ መልክዑ ዳግም ምልባስ
  - ክካየዱ ዝጸንሑ መደባት ትምህርቲ፡ ትካላት ጥዕና፡ መደብ ምዕብልና ደቂ እንስትዮ፡ ናይ ልምዓትን ናይ ሕፁጽ ረዲኤት ምክያድ... ዝብሉን ነበሩ።

2.3 ማልሳይ ቀዳምነት፣ ሓይሊ ሰብ ምሥልጣን፣ ነዚ ኣብ ላዕሊ ንዝተሰምዩ ንምትግባር ግድነታት ኤጳርቅና ውጽኢታዊ ንምግባር ሓይሊ ሰብ ምሥልጣን ናይ ግድን ስለ ዝነበረ፣ ዝተፈላለዩ ሥልጠናታት ብምክያድ፣ መደብ ኣካይዳ ኤጳርቅና ከም ዝሰራዕን ብብቅዓት ከምዝሥርሕን ተገብረ።

ኤጳርቅና ከረን እንኪጅምር በዚ ኣብ ላዕሊ ዝተሰምዩ ዓበይቲ ብድሆታት ተወጢሩ እዩ - ሚሩ፣ ኣብ ታሪኽዐ ኤጳርቅና እተን ቀዳሞት ሓሙሽተ ዓ መታት፣ እተን ዝከበዓ ዓመታት እያተን።

2.4 ራብዓይ ቀዳምነት፣ ፕሮ- ክታት ምድላው፣ ኤጳርቅና ጸገማቱን ብደሆታቱን ምስ ኣላለዩን ንኣባላቱ ዘድሊ ሥልጠና ምስ ሃበን፣ ዝሓንጸጸ ምፍጣር ትሕተ ቅርጺ ከተግብር ፕሮ- ክትታት ናብ ምጽሓፍን ሓገዝቲ ኣብ ምድላይን ተዋፈረ። ኣብዚ ጊዜዚ በቲ ሓደ ጎኑ ናይ ጭንቅን ወጥርን ሁመት፣ በቲ ካልኣይ ጎኑ ካኣ ንሕን ቈራጽነትን ዝዓብለሎ፣ ንመጻኢ ኤጳርቅና ብሩህ መጻኢ ዘማዕደወ ሥርወ ሓሳብን ተፋጢጡ ከሎ፣ ክርሳዕ ዘይብሉ ገለ ግዳሳት ሰባት ብዘርኣክህነት ከረን ዝሓለፉ እሞ ሞያ እጥርዮም ዝነበሩ ክቡር ዶ/ር ዘርእማርያም ፍረ ኣብ ኤጳርቅና ብምምጽእ ኣብ ምፍጣር ትሕተ ቅርጺ ብዘለዎ ሞያን ምስ ገበርቲ ሠናይ ብዘለዎ ሌላን ኣበርክቶኡ ብተደጋጋሚ ብምውፋይ፣ ነቲ ዝነበረ ብድሆን ወጥርን፣ ናብ ራህዋን ራእይን ከም እንቅይር ዝገበረ በዓል ሠናይ ዝክፀ እዮም እሞ በዚ ኣጋጣሚ ልዑል ምስጋናይ ብስም ኤጳርቅና ኣቅርበሎም።

2.5 ሓምሻይ ቀዳምነት፣ በዚ ሰዊድና ከኣ ንሓዲስ ሕንፃ ካተድራለ ደብረ ቅ. ሚካኤል ተሓዚኡ ዝነበረ፣ መሬት ብ1998 ናይ ሕንፃ ሥራሕት ተ- መረ።

2.6 ሳድሳይ ቀዳምነት፣ መደብ ምውጻእ ገንዘብ፣ ዝተመደበ ናይ ሕንፃ ሥራሕ ኪሥራሕ ብቀዳምነት ሕንፃ ቤት ጽሕፈት ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ከረን ተ- መረ፣ እዚ ተርእዮዚ ንከሎም ምእመናንን ቤተ ክህነትን ፍናንን ኩርዓትን ዝተሰምዓሉ ፍሉይ ጊዜ ነበረ። ጎኒ ንጎኑ ከኣ ኣብ ውሽጥን ወጻእን ንዝረከቡ ደቂ ኤጳርቅናን ካልኣት ፈተውቲ ኤጳርቅናን ንመደባት ሕንፃ ካተድራለ ኪዕጠቁ ጎስጓስን ውደባን ተገበረ። ኣብዚ ሁመት እዚ ብበዓል ሠናይ ዝክፀ ብፀዕ ኣቡነ ተስፋማርያም ዝተፈላለይ ዑደት ኣብ ኤውሮጳን ኣመሪካን ኣብ ኣፍሪቃን ኣካየዱ፣ ውጽኢት ዑደቶም፣

- ምእመናን ብምውዳብ ኣበርክቶ ከም ዝገበሩ
- ሰብ ሞያ ብሞያኦም ክሕግዙ ንዝብሉ ቀዳማይ ደረጃ ዝኮፀ ሥርርዕ ገብሩ።

ኣብዚ ብፍሉይ እንዝክሮም፣ ኣርኪተክት ጋሻው ብላታ ተስፋሚካኤል ኣድጎይ እዮም፣ ንሶም “ኣነ ብሞያይ ከበርክት እዩ” ብዝበልዎ ኣብ ኢትዮጵያ ከለው - ሚሮም ኣብ ምንዳፍ ዲዛይን ኣበርክቶኦም - መሩ፣ ደሓር እውን ካብ ኢትዮጵያ ተሰጉጎም ኣብ ኣሥመራ ቤት ጽሕፈት ምስ ከፈቱ ነቲ መብጽዓዖም ብምቅጻል፣ ነዚ ሎሚ ተሓኒፁ ዘሎን፣ ክሕነጽ ኣብ መደብ ንዘሎን ብውሕሉልን ዘመናውን ቅዲ ክውን ንኪኸውን ብዘይካ እቲ ግድነት ዝኮፀ ወጻኢታት ንካልእ ብነጻ ብምግባር ካብቲ ዓብይ

ምጽንናዕን፡ ነቲ ዝነበረ ብድሆታትን ዘቃልል ዓቢይ ኣብነትን ሓገዝን ዝኸፀ እዩ። ብስም ኤጳርቅና ኣምላኸዐ ይባርኩም እናበልኩ ልዑል ምስጋናይ ኣቅርብሎም።

ምስዚ ብተወሳኸዎ ኢንጅነር ሚካኤል ጸጋይ (ተመሃራይ ዘርኣክህነት ዝነበረ) ቤተ ክርስቲያነይ እዩ ብምባል ብተመሳሳሊ መንገዲ ከም ማነጅመንት ኮንሳልታንት ክስብ ሕጂ ብዝነኣድ ኣበርክቶኦም ዝህቡ ዘለዉ በዓል ሞያ እዮም እሞ፡ ብስም ኤጳርቅና ልዑል ምስጋናይ ኣቅርብሎም።

2.7 ሻብዓይ ቀዳምነት፡ ንዝጸንሑ መደባት ምቅጽል

ኣገልግሎት ክህቡ ዝጸንሑ መደባት እዞም ዝስዕቡ እያቶም፡

- ጉስነታዊ መዳያት (pastoral)
- ክፍሊ ትምህርቲ
- ክፍሊ ጥዕና
- መማዕበሊ ደቂ ኣንስትዮ ነበሩ። ንክፍሊ ትምህርትን ጥዕናን ዝርኢ ብሃገር ደረጃ ዝካየድ ብዝነበረ መደብ ተታሒዙ ስለዝነበረ ፍሉይ ጸገም ኣይነበሮን።

⇒ ኣብ ጉስነት ነፍሳት ብዝርኢ ግና እዚ ዝስዕብ ብድሆታት ነበረ።
 • መማህራን ትምህርተ ክርስቶስ ብግቡእ ምቅራብ
 • ኣብ ቍምስናታት ግቡእ ቤተ ቆመስ ከምዝህሉ ምግባር
 • ኣብያተ ክርስቲያናት ኮነ ቤተ ጸሎታት ንዘይነበሮ ከምዝሕነጽ ምግባር ዝብሉ ነበሩ።

⇒ ኣብ ማሕበራዊ ነገራት ከኣ፡ ጸገም ዝስተ ማይ ምቅላል

⇒ ኣብ ሕርሻ ናይ ዘርእን ምኽባን ሓገዛት ምብርካት ... ወዘተ ነበሩ።

እዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ሽግራት ኮኑ ብድሆታት መደብ ተገይርሉ ብብእዎኑ ከምዝፍታሕ ተገይሩ። ኤጳርቅና ኣብ ከምዚ ኩነታት ተሸሚሙ ከሎ ተወሳኸዎ ከቢድ ብድሆ ዘጋጠመ ግና፡ ምክያድ ላዕለዎይ ትምህርቲ ፍልስፍናን ተሎጊያ ኣብ ዓቢይ ዘርኣክህነት ኣሥመራ ነበረ። እዚ ክኸውን ዝኸለለ እቲ ኣብ ዓቢይ ዘርኣክህነት ኣሥመራ ናይ ፍልስፍናን ተሎጊያን ትምህርቲ ክህብ ዝጸነሐ ኢንስቲትዩት ኣብ ካተድራለ ብምቅያር፡ ኤጳርቅና ከረንን ባረንቲን ከኣ ኣብኡ ክኸፁ ዘይሰመሩሉ ነጥብታት ስለዝነበረ፡ ኣብ ዓቢይ ዘርኣክህነት ኣሥመራ ናይ ፍልስፍናን ተሎጊያን ትምህርቲ ክህቡ ግዲ ክንድ ዝነበረ፡ ካህናት ኤጳርቅና ከረን ተሪር ብድሆ ኣጋጠሞም። ምስቲ ኣብ ላዕሊ ዝሰመናዮም ዓባይቲ ብድሆታት ነዚ ወሲክኪ ብሓቂ ዓቢይ ፈተና ነበረ። እንተኸፀ ንዝነበረ ሓይሊ ሰብ ኣወሃሂድና ነዚ መደብ እዚ እውን ክውን ከም ዝኸውን ተገብረ፡ ንሸውዓተ ዓመት ዝኣክል ብጽቡቅ ቀጸለ፡ ድሕሪ ናይ ዓመታት ክትዕን ዘተን ኣብ ምርድዳእ ስለ ዝተበጽሐ ኹሉ ላዕለዎይ ትምህርቲ ኣብ ሓደ ቤት ትምህርቲ ብሕብረት ከም ዝካየድ ተገብረ። ኣብዘን ሸውዓተ ዓመታት ጉዕዞ ኤጳርቅና ከምዚ ነበረ፡ እዘን ዓመታት እዚኣተን ናይ ፈተናን ጽንዓትን፡ ብሩህ መጻኢ ኤጳርቅና ዝተነጸረልን ዘመን ነበራ።

፪ይ ምዕራፍ ጉዕዞ ኤጲርቅና፡

ብጸጋ እግዚአብሔርን ብሓልዮት መንበረ ጴጥሮስ ኮኩሓ ሃይማኖት ከአ በዓይ ሠናይ ዝክፀ ዝክፀ ቅዱስ አቦና ር.ጳ. ዮሐንስ ጳውሎስ ዳግማዊ፡- ካልኣይ ጳጳስ ኤጲርቅና ከረን ብ2 መጋቢት 2003 ሰየሙልና። ኤጲርቅና ዳግም ብሓገብ ተደቢሱ፡ አብዚ ሁመት እዚ፡ እዚ ዝስዕብ መደባት ተሓንጸጸ፡

- ቤት ጽሕፈት ኤጲርቅና ተሪፍዎ ዝነበረ ናይ ሕንፃ ነገራት ከም ዝማላእ ተገይሩ ብጥሪ 2004 አገልግሎት ክህብ - መረ፡ ቀዳማይ ዓወት ኤጲርቅና ኮነ።
- መአከቢ አዳራሽ መሠረት ጥራሕ ተመልኪትሉ ዝነበረ ከም ዝቀላጠፍ ተገይሩ ኣብ 2005 ተዛዚሙ አገልግሎት ከም ዝህብ ኮይኑ።
- ሕንፃ ካተድራለ ትሕተ ምድሪ አዕኑድ (underground) ጥራሕ ተፈጺሙ ዝነበረ ሥራሕ ብምቅጻል ክሳብ 2005 ኣብ ኣጋ ምክፍን በጽሑ ከሎ፡ መንግሥቲ ብዘውጽኦ መምርሒ መሠረት ተቋሪጹ ክሳብ ሎሚ ሥራሕ ዳግም ክጅምር ብተስፋ ይጸበ አሎ። ከም መደብ ኤጲርቅና እንተ ቀልጠፈ ኣብ 2009 እንተደንገቦ ከአ ኣብ 2010 ኪምረቅ ነበረ፡ እንተኮፀ ሰብ ይእምም እዝጊ ይፍጽም...
- ኣብዚ ምዕራፍ እዚ ብዙሕ ዓድታት ቤተ ክርስቲያናት ኣብያተ ጸሎታት ኣብያተ ትምህርቲ፡ ማእከል ጥዕና፡ ናይ ማይ መደባት...ተሓነጹ፡
- ሥሩዕ ምልመላ መማህራን ትምህርተ ክርስቶስ ተካፀዩ /ይካየድን አሎ፡

ኣብዚ ካልኣይ ምዕራፍ ጉዕዞ ኤጲርቅና ኣብ መንጎቲ ብዙሕ ንጥፈታት ጎሊሑ ዝርኤ፡ ብፍላይ ኣብ ኣመሪካ፡ ብመጠኑ ከአ ኣብ ከናዳን ዝተገበረ ውደባን ዝተረኸበ አበርክቶን እዩ። ነዚ ተግባራዊ ንምግባር ከአ ኣብ 2003 ከማኡ ኣብ 2006 ጳጳስ ኤጲርቅና ዑደት ብምግባር ከም ዝብገስ ተገብረ።

ነዚ መደብ እዚ ምሉእ ጊዜኡ ዝወፈዩን ብኅሊናን ብግብርን ብነጻ ድላዮም ነቲ መደብ ክውን ኪገብርዎ ዝተግጥቁን ዝተወፈዩን ክቡር ዶ/ር አሚኒ ኪዳነ ነበሩ፡ ንሶም ከይተሓለሉ፡

1. ንሕንፃ ካተድራለ ቅ. ሚካኤል ከረን ዕዉት ንምግባር ወፍሪ ብምምዳብ ንከፎም ዘነቃቅሑን ደከሞ ከይበሉ ነቲ ናይ ሰለስተ ዓመት መደብ ምውጻእ ክሳብ ፍጻሜ ኣብጽሑን፡
2. ቀጺሎም ርእሱ-ምርኩሳ ኤጲርቅና ንዝብል መደብ ብምሕንጻጽ ብዕቲብ ብምሓዝ ንኤጲርቅና ዘከፀሐ ተግባር ዝፈጸሙን ገና ዝሰርሑሉ ዘለዉን መደብ እዩሞ፡ ብስም ኤጲርቅና ዝለዓለ ምስጋና ኣቅርቦሎም።

ብተመሳሳሊ አብ ኤውሮጳ እውን ብፍላይ አብ - ርመን ክቡር አባ ዮሴፍ በየድ ንሕፀት ካተድራለ ብዙሕ ዝጸዓናን ዝጸዕሩ ዘለዉን እዮም እሞ ንኣታቶም እውን ብልቢ አመስግን።

ከማኡ ክቡር አባ ሃብተልዑል ገብራይ አብ ኢጣልያ አብ ዝጸንሑሉ፣ ካብ ኢጣልያን ስዊዘርላንድን ንካተድራለ አስተዋጽኦ ዝገበሩ እዮም እሞ ልባዊ ምስጋና ይብጸሓዮም። አብ ካናዳ አቶ ግንቦት ተሰፋሚካኤልን ባህልቢ ተኸለን አስተዋጽኦ ዝገበሩ እዮም እሞ ልባዊ ምስጋና ይብጸሓዮም።

- ብካፊእ መዳይ ከአ ከየመስገንክዎም ኪሓልፍ ዘይደሊ ከአ
- አባ ንጉሠ ፍሰሓ
- አባ ዓውተ ወልዱ
- አባ ገብርኤል ወልዳይ
- ነፍሶም ይምሓር አባ ተክሲዝጊ ዑ/ገርጊሽ እዮም፡

አብ መደብ mission appeal እጃም ዘበረከቲ እዮም እሞ አምላክዎ ይባርክኩም እናበልኩ ድመቅ ምስጋናይ ይብጸሕኩም።

- ዲያቆን ህዩ ዶውኒ፣ ብፍሉይ ከም Lalmba Association
- አብ ቤት ጽሕፈት ካቶሊካዊ ኤጳርቅና ከረን ክኢላታት ብምስዳድ
- አብ ምክያድ አብያተ ትምህርቲ ቊጠባዊ ሓገዝ ብምግባር
- አብ ምእላይ ዘክፀማት አበርክቶ ዝገበሩን ዝገብሩ ዘለዉን ልባዊ ምስጋና ይብጸሓዮም።

አብ መንፈሳዊ መዳይ እዞም ዝስዕቡ ዕማማት ተካፀዶም፡

1. ፈለምቲ ምሥጢራት ከም ልምዲ ምሥራቃውያን ንሕገ ቀኖና ዘምሥራቅ አብያተ ክርስቲያናት ብዝእዝዞ መሠረት ከምዝወሃቡ ተገይሩ፡
2. አገባብ ሥርዓተ ቅዳሴ ከምቲ መጽሓፍቲ ሊጡርግያ ዝእዝዞ ከምዝግበር ኮይኑ፡
3. መጽሓፈ ቅዳሴ ብብሊንን ግእዝን ምስ 18 አኩተተ ቊርባናት ተሓቲሙ አብ አገልግሎት ይርከቡ።

ነዚ ከፊ ድሕሪ ምርኣይ ሎሚ ነዚ ጉባኤ ኤጳርቅና ጸዊዕና ንመጻኢ ከመይ ዝበለ መደብ ክንገብር ንክጸልቡ ቢልና ክንዝቲ ኢና ንእኩብ ዘሎና እሞ አምላክዎ ብብርሃን ጸጋ መንፈስ ቅዱስ የብርሃልና።

"ነታ ቤት ኣምላኽ ስርሕዎ"

ቅድሚ 50 ዓመት ኣቢሉ ዚተጀመረ ጉዕዝ ስራሕ ቤተ ክርስቲያን ቅ. ሚካኤል ከረን ኣብ መደምደምታ ምእንቲ ኪበጽሕ ዘይሕለል ጻዕሪ ይካየድ ኣሎ።

ከቢድ ጻዕሪ፡ ብዙሕ ድኻም፡ ነውሕ ጉዕዞ ድኣ ይኹን እምበር፡ ብሓይሊ ኣምላኽ እታ ቤት ኣምላኽ ከም እትስራሕ ርግጽ ኢዩ።

መስዋዕቲ ቅዳሴ፡ እወ፡ ክቡር ስጋን ደምን ኢየሱስ ክርስቶስ ጎይታናን ኣምላኽናን እንስውኣሉ፡ ኣብ ዳስ፡ ኣብ ጸሓይ፡ ኣብ ደሮና ኮይኑ ኣሎ። ደጊም ይኣክል ንበል ሓቦ ንግበር ኣብ ዝቀረበ እዋን ክትውዳእ ኩልና ንተዓጠቅ።

ትስራሕ ዘላ ቤተ ክርስቲያን ቅ. ሚካኤል ከረን

1953 ክትስራሕ ተሓሰቡ

1965 እምኒ መሰረት ተቀሚጣ

1997 ስራሕ ተጀሚሩ

2010 ተወዲኦ ክትምረቅ ንሓግዝ!

ነቲ እግዚአብሔር ኣብ ትንቢት ሃጌ 1:8 "ነታ ቤት ኣምላኽ ስርሕዎ ኣነ ድማ ብኣኣ ክሕጎስን ክኸብርን ኢየ" ዝበሎ ሕያው ቃል ንስምዓዮ እሞ ብሓቦን፡ ቆራጽነትን፡ ተወፋይነትን ነዛ ቤት ኣምላኽ ንስርሓዮ።

ኣዕንትና ንመወዳእታ ጊዜ ምስ ተዓመታ፡ ኩሉ ኣካላት ሰውነትና ምስ ዘሓለ፡ ካብዛ ዓለም እዚኣ ብሞት ምስ ተፈለፍ፡ ስጋናን፡ ንብረትናን፡ ሃብትናን፡ ኩሉ ገዲፍናዮ ክንሰናበት እና።

እወ፡ ኩሉ ኪሓልፍ ኢዩ፡ ጽቡቅ ግብርና ግን፡ ኣብ ቅድሚ እቲ ሕያው ዘለዓልማዊ ኣምላኽ፡ ከም ሓውልቲ ተተኸሉ ኪጸንሓና ኢዩ።

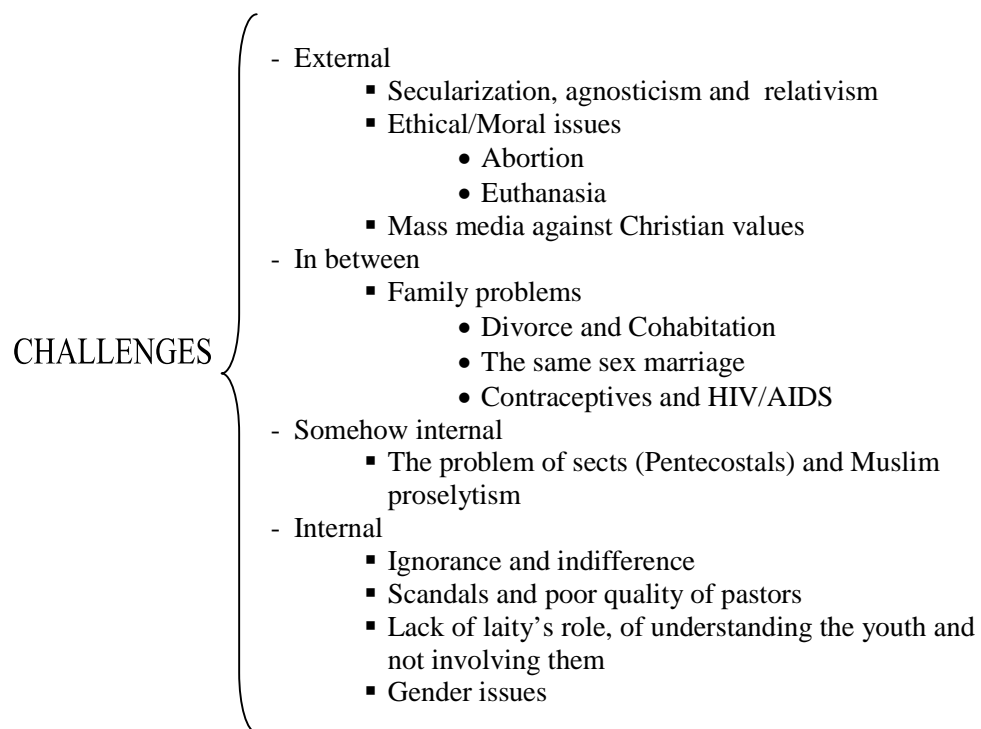
ዶ/ር ኣሚነ ኪዳነ

Pastoral challenges and role of priesthood in our time

Abba Meconen

1.1 Introduction: A quick glimpse into Church history reveals that the Church always had to contend with challenges both from inside and outside. Though the challenges are similar, since the beginning we read in each period “the challenges of our new era or modern times”. We will see some of the main challenges (heresies, persecutions, separations) in the life of the Church and the solutions that It is enough to read the recommendations of each council, encyclicals, apostolic exhortations and letters.

1.2 Some of the challenges of the 21st century therefore can be schematized in the following way:

1.3 The Role of Priesthood in our time: There is no another image for priesthood than that of Christ. He came:

- To serve not to be served (Mk 10:45)
- To be a prophet, a king and a healer
- To give His life for His sheep for He is the Good Shepherd (John 10:10)

❖ We need priests:

- That pastor the faithful after God’s heart, “I will give you shepherds after my own heart” (Jer. 3:15)
- Those are open to share pastoral work with laity, especially youth.

- Those are well prepared and equipped with all necessary means to deal with the above challenges.

❖ Ongoing formation:

- For updating their ecclesiastical knowledge
- For training them on modern technology (communications) to use them in their ministry

1.4 The pastoral methodologies that we learn from past:

- St. Giustino De Jacobis and the Lazarists
- Padre Michele da Carbonara and the Cappucins
- Abune Abraha: parish schools and catechists
- The role of Inatietat
- From the erection of the Eparchy of Keren onwards

1.5 Way forward: Recommendations and Pastoral plan for the Eparchy and for the pastoral care of the faithful in Diaspora.

ሓዋርያዊ ተልእኮ አብ ሃገረ ጀርመን

ሃገረ ጀርመን ዓዲ ክርስትና ብምጅኑ ንምእመናና ንዝወሃብ ሓዋርያዊ ተልእኮ ካብቲ ዝተረኸበ ተመኸሮ ምንም ክብደት ከም ዘይገበረሉ ዝምስከርዮ። እዚ ማለት ንካቶሊካውያን ዝኾኑ ምእመናና ኣብቲ ዘዘሎዎ ሰበኻታትን ቍምስናታትን ተወሃሂዶም ግዴእም ከበርክቱን መሰሎም ከረኽቡን ንኸየርከቡ ዝተዓጽወሎም ኣፍደገ የለን። እኳ'ድኣ ብዕሊ ብቋንቋ ሃገሮምን ብሥርዓተ ኣምልኾ ቤተ ክርስትያናምን ንመንፈሳዊ ሕይወቶም ከም ዘደልድሉ ባይታ ተጠጢሑሎምስ ዝጓስዩ መንፈሳውያን ላእካነ ወንጌል ተዋሂቡዎም ይርከብ። ዝተራእየን ዝርኤን ዘሎ ፍርያት ኸዓ ብሸለልትነት ዝርኤን፡ ብቀሊሉ ዝግመትን ኣይኮነን።

እቲ ፍርያት ቀጻልነቱ ኣብዚ ዝዓብን ዝውለድን ዘሎ ሓዲስ ወለዶ ከመሓላለፍ ንምእንቲ ክርከብ ኸዓ ከም ሓናጺ ጎኒ ኸይኑ ክጥረ ዘሎዎ ነገር እንተሃልዩ መንነታዊ መንፈሳዊ ጥበብ ጥራሕ ከኸሰከሰ ከም ዘሎዎ ኢና እነተሓሳስብ።

ምስ መበቀል ትውልዲ ሃገርካን መንፈሳዊ ኤጳርቅናታትካን ሰንሰለታዊ ርክብ ንክድልድል ክግበር ዝኸእል ኣብቲ ዘዘሎኻሉ ማሕበረ ሰብን ማሕበረ ክርስትናን ሓላፍነታዊ ኢድካ ተንብር እንተኸንካ ብምጅኑ ኣብ ጀርመን ዝሰላሰል ሓዋርያዊ ተልእኮ ኸዓ ኣብዚ ኩነትዚ ዝተመርኮሰ ኩይኑ ገና ብዝያዓ ንጹር ኩይኑ ንክዓቢ ንዘይተበራብሩን ንዘይተግነዘቡን ምእመናና እግዚኣብሔር ኣብ ምኽሮኡን እንርከበሉ ብፍላይ ኩነታት መንእሰያት ከም ወራሲ ዜጋ ኩይኑ ዝርኤን ተስፋ ዝተነበረሉን ዓይኑ ኣብ ምክፋት ማለት ስምዒት መንፈሳዊ ባህሊ ትውልዲ ቦታ ወለዱን እናበርትዮን እናተፈትዎን ይኸይድ ከም ዘሎ ጭብጢ ዝኾነ ርኡይ ተስፋናዮ።

ኣባ ዮሴፍ በየድ ኣወድ
ካብ ጀርመን

ትምህርቲ ቤተ ክርስቲያን ብዛዕባ ስደተኛታት

1. ሓፍሻዊ ርድኢት ብዛዕባ ስደተኛ
2. ናይ እዋና ስደተኛታት ኣብ ዓለም
3. ኤሪትራዊ ስደተኛ
4. ትምህርትን ተራን ቤተ ክርስቲያን ኣብ ስደተኛታት

1. ሓፍሻዊ ርድኢት ስደት

ሕይወት ደቂ ሰብ ካብ ፍጥረት ጀሚሩ ስደት ክፍሊ ሕይወቱ ገርዖ ይነበር። ኣብ ታሪኽ ደቂ ሰብ ብፍላይ ቅድሚ ልደት ክርስቶስ ዚነበረ እዋን ደቂ ሰባት ብሓበራን ብግልን ይስደዱ ከም ዚነበሩ ኣብ ታሪኽ ነንብብ። ኣብርሃም ኣቦ እስራኤላውያን ካብ ባቢሎን ንምድረ ከንኣን ከም ዜተሰደ እሳራኤላውያን ንምድረ ግብጺ ከም ዚተሰዱ ከምኡ ብብእዋኑ ብሰንኪ ወረርቲ ወይ ደርቂ ይስደዱ ከም ዚነበሩ ቅደስ መጽሓፍ ይነግረና።

ኣብ ሃገርና እውን ሕዝቢ ካብ ሰሜን ንደቡብ ካብ ደቡብ ንሰሜን ይስደድ ከም ዝነበረ ታሪኽ ይነግረና። ኣብዚ እዋና እውን ብብዝሒ ስደት ዜተራእዮሉ እዋን ድሕሪ ካልኣይ ውግእ ዓለም ካብ ኤውሮጳ ብሰንኪ ውግእን ቁጠባዊ ጸገማትን ብዙሓት ንኣመሪካ ከምተሰዱ ናይ ሓጽር እዋን ተመክሮ እዩ። ኩሉ ዚስደድ ዝበለጸ ሕይወት ክረክብ እዩ ዚብል። ገለ እዋን እዙ ተሰፋ ክውን ክኸውን ይኸእል ገለ እዋን ግን ዚገደደ ክኸውን ይክኣል። ብዙሓት ብፍላይ ቀዳማይ ወለዶ ብባህሊ ቋንቋ ዓለትነት ከቢድ ጸገም ይረኽቡ። ኣብ ዘይትፈልጦ ዓድን ሃገርን ገለ እዋን ካብቲ ኣብ ዓዲ ዜሓደግኻዮ ጸገማት ዝኸበደ ክኸውን ይክኣል።

2. ናይ እዋና ስደት።

ኣብዙ መበል 21 ክፍለ ዘመን ብብዙሒ ስደተኛታ ዚረኣዩሉ ዘለዉ ሰባት ብርቱዕ ጸገማት ከም ዜጓነፎም እዋ ከም እንስሳ ዚቕጽሩሉ ዳርጋ ናይ ግልያ መልክዕ ብዝተሓደሰ መንገዱ ከም ዜካየድ ኢኻ እትርኢ። ብፍሉይ ካብ ኣፍሪቃ ንኤሮውጳ ከምኡ ካብ ኣስያ ንኣመሪካ ከምኡ ኤውሮጳን ኣውስትራልያን ዚውሕዝ ዘሎ ሕዝቢ ንመራሕቲ ሃገራት ዓለም ዳርጋ ክቆጸርዎ ዘይክእሉ ተርእዮ ኮይኑ ኣሎ። ኣብ ገለ ክፍለ ዓለም ብፍላይ መንእሰያት ዝሓሸ ሕይወት ክረኽቡ ብማለት ዓደም ሓዲጎም ኣብ ዚገደደ ፈተናን ጸገማትን ይኣትዉ ከም ዘለዉ ብሩህ መረዴኢ ናይ ኣሕዋትና እዩ። ኣብ ምሉእ ዓለም ከም ደቂ ዛግራ ፋሕ ኢሎም ዚተፈላለዩ ጸገማት የሕልፉ ከም ዘለዉ ባዕልና እንምስክሮ እዩ። እዙ ንኣና ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ኩሉ ሕዝቢ ሳልሳይ ዓለም እዩ ዚርከብ።

3. ኤሪትራዊ ስደተኛ

ናይ ደቂ ሃገርና ስደት ኣብ ክልተ ክንመቐሎ ይክኣል።

1. ስደት ቅድሚ ነጻነት
2. ስደት ድሕሪ ነጻነት

1. ቅድሚያ ነጻነት ብተደጋጋሚ ዚወረደ ደርቅን ዓጸባን ከምኡ መግዚእቲ ክጻወር ስለ ዘይከአለን በብእዋኑ ብዙሕ ሕዝቢ ኣብ ጎረባብቲ ሃገራት ተሰዱዱ።

2. ድሕሪ ነጻነት እውን ምስ ኢትዮጵያ ብዜጋጠመ ናይ ውግእ ግርጭትን ጸገማትን ብዙሕ ሕዝቢ ተሰዱዱ። ሓደ ፍሉይ እንርእዮ ዝንኣድ ጠባይ ስደተኛ ኤሪትራዊ ኣብ ዚኸደ ከይደ ሃገሩ ኣይርስዕን እዩ።

ቤተ ክርስቲያን ብወገና ነዙ ካብ ዓዱ ርሒቁ ዚርከብ ሕዝቢ ክትጓሲ ክትሓቕፍ ግቡኣ እዩ። መንፈሳዊ እምነትን ባህልን ሓልገት መለለይና ኮይኑ ኩሉ ጊዜ ክንሕልዎን ናብ ነኣሽቱ ደቅና ክነመሓላልፎን ንሕና ካብ ሃገርና ወጺእና ዘሎና ሓልፍነት ኣሎና።

ፍቕሪ መለለይና ገርና ክንተሓቕፍ ክንተሓጋገዝ ናይ ኩልና ሓልፍነት እዩ። ዓደይ ሕዝባይ ዘይብል ኣይወለድ ከም ዚብሃል ናይ ኩልና ሓልፍነትን ተልእኮን እዩ እሞ ነቕሕና ንተሓጋገዝ።

4. ቤተ ክርስቲያንን ስደተኛታትን

ኢየሱስ ምድራዊ ሕይወቱ ብስደት ጀሚርዎ ብስደት ወዱእዎ። ብንእስነቱ ብሰንኪ ሄረደስ ንግብጺ ተሰዱደ ኣብ ዓዱ ምስ ተመልሶ ንሓቂ ስለ ዜሰበኸ መራሕቲ ሃይማኖትን ሃገርን ኩሉ ጊዜ የሳድድዎ ነሮም ኣብ መጨረሻ ኸኣ ኣብ መስቀል ቀቲሎሞ።

ቤተ ክርስቲያን ሕይወታ ብስደት እያ ጀሚራቶ። መምህራ ክርስቶስ ናብ ኩሉ ዓለም ከዴኩም ስበኹ ዚብል መምርሒ ገይራ ኣብ ስብከት ኣብዚወፈረትሉ እዋን ብዙሓት ንእምነታን ትምህርታን ስለ ዘይተቐበሉ ኣሳዲዶማ። ብፍላይ እተን ቀዳሞት 300 ዓመት ብስደት እዮን ሓለፈን። ኣብ ኩሉ ታሪኽ ቤተ ክርስቲያን ብብእብእዋኑ ዚተፈላለዩ ታሪኽ ሓሊፉ ሎሚ እውን ኣሎ።

ቤተ ክርስቲያን ካብ መጀመርታ ብስደተኛታት ምስ ተገደሰት እያ። መሰል እምነቶም ንጻነት ሕይወት ደቂ ሰብ ክሕሎ ኩሉ ጊዜ ትጣበቅ። በብእዋኑ ዚተፈላለዩ መምርሕን ሓበረታን ተውጽእ። ኩሉ ሰብ መሰል እምነቱ ባህሉ ፖሎቲካዊ ነጻነቱ ክሕሎ ደጋጊማ ተስተምህር።

ኣብዙ እዋን ኣብ ምሉእ ዓለም ብፍሉይ ንስደተኛታት እትሓሊ ተስፋ ሕይወቶም እትኾኖም ቤተ ክርስቲያን እያ። ቤተ ክርስቲያን እምብኣር ኣደ ሓቕፊት ተስፋ ናይ ኩሉ እያ። ነዙ መንፈስ ሒዛ ንኹሎም ስደተኛታ ተስፍኦም ጸግዖም ኮይና ትርከብ።

ሎሚ ንሕና ነዙ ክንሓሰብ ከሎና ካብ ሃገርና ወጺእና እንርከብ ፍሉይ መልእኽትን ተዘክሮን ኣልዎ። ኣብዙ ስደተኛ ዜኾነ ሕይወትና ወዲእና ሓደ መዓልቲ ኣብቲ ዘለዓለማዊ ሕይወት ክንከይድ ኢና ስለዚ ጉዕዝ ስደትና ምስቲ ክርስቶስ ዚደልዮ ሕይወት ሓደ ገርና ንጉዓዝ።

ጠበቓ ስደተኛ ዚኾነት ማርያም ከምቲ ምስ ወዳ ኣብ ስደት ኣብ መድረ ግብጺ ዚነበረት ብተስፋ ከዓ ትጉዓዝ ዚነበረት ሎሚ እውን ተስፋና ኮይና ብኹሉ ንወዳ እነሓገሰሉ ጸጋ ተማልደልና።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ
ሲያትል (ኣመሪካ)